

A MOŻE WYBRAĆ SREBRO?

BOGDAN SADECKI

W przynajmniej kilkunastu językach słowa srebro i pieniądze oznaczają to samo. Najwybitniejsi inwestorzy kupowali i wciąż kupują metale szlachetne. Sztandarowym metalem inwestycyjnym jest złoto, chociaż coraz częściej zwraca się uwagę na inne – srebro. Na rynkach widoczny jest powolny wzrost jego cen, po wyraźnym dołku wywołanym paniką inwestorów w listopadzie 2008 roku.

Srebro (Ag, łac. *argentum*). Łacińska nazwa srebra stosowana w starożytności to „luna”, czyli księżyc, co podkreślało podobieństwo metalu do świetlistej tarczy księżycy. Srebro to pierwiastek chemiczny należący do miedziowców, z grupy metali przejściowych w układzie okresowym. Ważną jego cechą jest to, że to metal o największej przewodności elektrycznej i termicznej. W przyrodzie występuje zarówno w stanie wolnym, a także w minerałach argentyt i chlorargyryt. Większość wydobywanego srebra występuje jako domieszka rud miedzi, złota, ołowiu i cynku.

Najstarsze ślady występowania srebra pochodzą z Egiptu i Mezopotamii. W wyniku przeprowadzonych wykopalisk archeologicznych znaleziono srebr-

ne monety, bransolety i naszyjniki. Przez wiele wieków pełniło rolę pieniądza, wielokrotnie bardziej preferowanego niż złoto, co wynikało z tego, że umożliwiało rozliczanie mniejszych transakcji.

Na terenach Azji Mniejszej, Hiszpanii, a także Chin i Indii znajdowały się kopalnie srebra. W Polsce także pozostały ślady o wydobywaniu srebra – są to pozostałości starych kopalń w okolicach Głogowa i Olkusza. Głównym źródłem srebra są rudy miedzi, ołowiu i złota. W Polsce potentatem jest KGHM Polska Miedź z trzecią pozycją wśród światowych producentów. Jest największym producentem srebra w Europie (1300 ton srebra rafinowanego). Główne złoża znajdują się na Dolnym Śląsku.

Srebro jest metalem z zasobami szacowanymi przez geologów na 15 razy większe niż złota. Tabela prezentuje listę największych producentów srebra w 2008 r. (dane z ostatniego opracowania Silver Institute). Większe zmiany w czołówce nie zachodziły. Wydobyć zwiększyły cztery kraje ścisłej czołówki. Nieco poniżej wcześniejszych prognoz wypadło w Chile i w Polsce.

Boliwia podwoiła produkcję srebra w niedługim czasie wchodząc do dziesiątki (wpływ miała kopalnia odkrywkowa San Cristobal przejęta od bankrutującego Apex Mines przez japoński koncern Sumitomo).

Współcześnie srebro ma zastosowanie w produkcji m.in. luster, wysokiej klasy instrumentów muzycznych, styków elektrycznych. Jego właściwości bakteriobójcze wykorzystywano do czasu wynalezienia antybiotyków. Obecnie około dwie trzecie produkcji zużywa

Najważniejszym metalem monetarnym nie jest złoto, lecz srebro
Milton Friedman

przemysł. Duży udział ma tutaj fotografia oraz elektronika. Srebro to jest bardzo dobry przewodnik, lepszy niż miedź, ale droższy.

W czasie kryzysu i słabnącego dolara zainteresowanie tym metalem rośnie. W 2008 r. w Stanach Zjednoczonych zapotrzebowanie na srebrne monety zwiększyło się o 700 proc. (Silver Eagles). W czasie inflacji pieniądź traci na wartości, a kapitał jest lokowany m.in. w złocie i srebrze.

Analizy zasobów srebra informują, że jest go mniej niż złota (1 mld uncji srebra, złota 5 razy więcej). Aktualnie srebro jest używane głównie przez przemysł, a złoto przechowywane lub przetwarzane. Zapotrzebowanie na metale ze

KRAJE Z NAJWIĘKSZĄ PRODUKCJĄ
SREBRA W 2008 ROKU (MLN UNCJI)

Kraj	Wydobycie
Peru	118,3
Meksyk	104,2
Chiny	82,8
Australia	61,9
Chile	44,9
Polska	38,9
Rosja	36,1
Stany Zjednoczone	360
Boliwia	35,8
Kanada	21,5
Kazachstan	20,2

Źródło: Dane Silver Institute.

strony przemysłu wciąż rośnie, popyt ze strony inwestorów także. Zdaniem niektórych ekspertów w przypadku nasilających się kryzysów żywnościowo-finansowych cena złota może wzrosnąć jeszcze kilkukrotnie i podobnie cena uncji srebra może mimo wzrostów przekroczyć 100 dolarów.

Niektórzy zarządzający uważają srebro, podobnie jak inne metale szlachetne, za aktywo inwestycyjne stosowane przez fundusze w celu zabezpieczenia przed niekorzystnymi zmianami kursów walutowych.

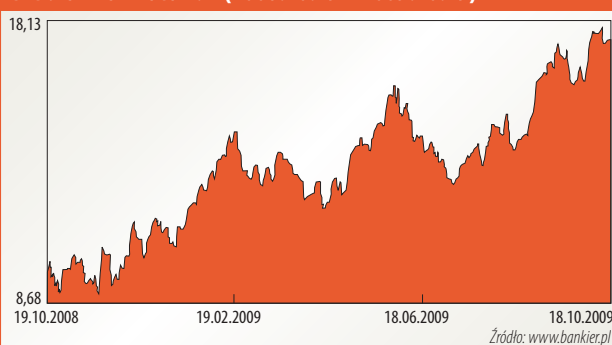
Statystycznie ceny srebra są wysoko skorelowane z cenami złota. W ostatnim okresie, co nie jest tak eksponowane, srebro zyskuje więcej niż złoto. Srebrny kruszec ma coraz większe znaczenie wśród międzynarodowych graczy kapitałowych jako obiekt inwestycyjny. Biorąc pod uwagę silną deprecjację dolara, srebro wciąż pozostaje na stosunkowo niskich poziomach – zarządzający funduszami hedgingowymi zdają sobie z tego sprawę.

Warto brać pod uwagę srebro jako składnik średnioterminowego portfela inwestycyjnego – czy to w postaci materialnej, czy papierowej. Możliwa jest korekta po znaczącym wzroście, ale ze względu na aktualne uwarunkowania ekonomiczne i zapotrzebowanie świata na metale sytuacja powinna rozwijać się pozytywnie.

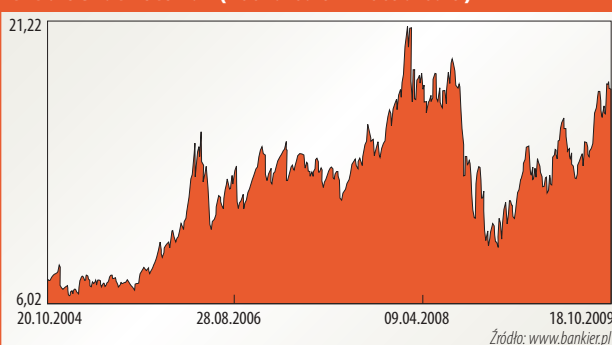
Od dołka cenowego w listopadzie 2009 r. poniżej 9 USD kurs pokonało niedawno 17 USD, dając inwestorom zysk rzędu 80 proc. W ciągu 10 lat złoto podrożało o 290 proc., a srebro o 220 proc. – widoczna jest przewaga złota nad srebrem. Jednak nie wiadomo, co się wydarzy w następnych latach, czy tendencja ta nie ulegnie aby odwróceniu.

Oferta inwestycyjna na światowych rynkach, w której zyski są uzależnione od notowań srebra, jest dobrze rozwinięta. W Polsce mówi się o tym coraz częściej, ale zapewne jakiś czas jeszcze poczekamy. Atrakcyjne produktowo są fundusze typu ETF, które oferuje wiele zagranicznych instytucji finansowych. Mają one pełne pokrycie w srebrze. Wartość jednostek zależy od indeksu giełdowego tego metalu. Co istotne dla inwestora – koszt nabycia i sprzedaży jest stosunkowo niewielki.

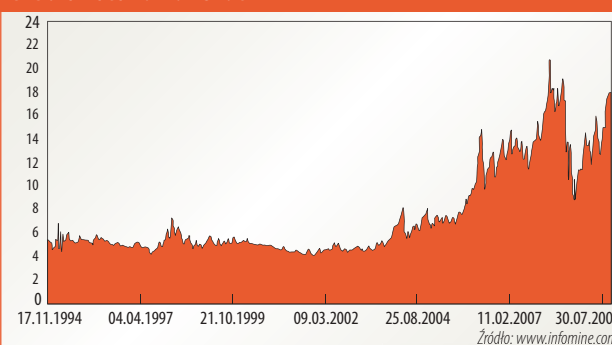
Srebro 1 rok notowań (2008.10.19 – 2009.10.19)

Srebro 5 lat notowań (2004.10.19 – 2009.10.19)

Srebro notowania 15 lat

Historia srebra

- 4000 lat p.n.e.** – Wiek srebrnych ozdób znajdujących się w grobowcach egipskich;
- 2500. r. p.n.e.** – Pierwsze wyrafinowane przetwarzania rud srebra przez Chaldejczyków, którzy wykorzystywali proces wyodrębniania srebra z rudy srebra i ołowiu. Duże zapotrzebowanie na srebro w kultury mykeńskiej doprowadziło do odkrycia i eksploatacji złoża srebra w Armenii;
- 800 lat p.n.e.** – W starożytnym Egipcie srebro jest stosowane jako środek płatniczy;
- 600 p.n.e. do 300 p.n.e.** – Eksploatacja bogatych złóż w Greckim Laurium. Według szacunków kopalnie srebra produkowały 30 ton czystego srebra rocznie. Kopalnie były bardzo nowoczesne jak na swój czas. Pracę w głębokich sztolniach umożliwiała sprawna wentylacja. Oddzielny wlot, którym powietrze wpływało do kopalni i wylot, którym powracało na powierzchnię dawał dostęp górnikom do świeżego powietrza. Działo się to w sposób naturalny, czyli na skutek różnicy ciężarów słupów powietrza;
- 268 p.n.e.** – Pierwsza emisja rzymskiej srebrnej monety – denara;
- 200 r. p.n.e.** – W starożytnym Egipcie zanurzano srebrne sztaby w wodzie, którą pito jako lekarstwo na wrzody żołądka;

- 200 r. p.n.e. – 500 r.n.e.** – Hiszpańskie kopalnie są najważniejszym źródłem srebra. Eksploatacja została tymczasowo zatrzymana przez Maurów w podboju Hiszpanii. Hiszpańskie kopalnie zaopatrują Cesarstwo Rzymskie, a także kupców w srebro służące do wymiany na azjatyckie przyprawy;
- 970 r.** – Powstanie pierwszej polskiej monety Mieszka I. Oczywiście srebrnej. W polu awersu nosi ona mitrę książęcą, w rewersie – krzyżyk. Zawarta w otoku awersu inskrypcja to łacińska forma imienia książęcego – MTLZCO;
- 1477 r.** – W Niemczech znaleziono bryłę – samorodek srebra o wadze ok. 20 ton;
- 1500 r. – 1800 r.** – Wydobycie i produkcja srebra w Boliwii, Peru i Meksyku stanowiły 85 proc. całego światowego wydobycia;
- XVI w.** – Odkryto na terenie Boliwii niezwykle bogate złoża srebra, co spowodowało szybki rozwój górnictwa będącego ważnym źródłem dochodów imperium hiszpańskiego (powstały

Fot. www.fotolia.com

Ważne jest ryzyko kursowe, ponieważ cena srebra wyrażana jest w dolarach (od zysku trzeba odprowadzić podatek Belki).

Warto inwestować w metale szlachetne. W komunikacie agencji Reuters George Soros (guru wśród inwestorów) stwierdził niedawno, że zawierzył me-

talom szlachetnym. Kupił 9 proc. akcji Platinum Australia Ltd, firmy zajmującej się wydobyciem platyny – wierzył w platynę. Od październikowego dołka podrozała znacznie, bo aż o 75 proc. Założyciel i szef Paulson&Co – John Paulson znaczną część aktywów zainwestował w złoto. W portfelu zarządzanym przez niego znajdują się m.in. udziały w funduszach złota notowane na giełdach (ETF), nabywane bezpośrednio akcje kopalń złota (m.in. AngloGold Ashanti, Kinross Gold, Gold Fields), a także akcje kopalń złota przez fundusz Market Vectors Gold Miners ETF.

Miejmy nadzieję, że inwestycje w srebro okażą się równie opłacalne. Srebrny dolar amerykański z 1804 r. sprzedano w roku 1999 za sumę 4,1 mln dolarów. Była to wtedy najdroższa moneta świata. ■

wówczas liczne górnicze osady m.in. 1547 r. – Potosí, 1548 La Paz, 1604 Oruro);

1544 r. – Odkrycie na zboczach Góry Srebrnej (Cerro Rico) wielkich pokładów srebra, niegdyś największe na świecie. U podnóża założono miasto Potosí. W czasach kolonialnych Hiszpanie podobno wydobyli z góry 100 tys. ton srebra, kosztem poświęcenia życia 8 mln niewolników zmuszonych do pracy w kopalniach. Założono tam wiele mennic. Napływ kruszcza wydobytego w Potosi zachwiał systemem ekonomicznym całej Europy. Na pokładzie statku Nuestra Señora de Atocha zatopionego w 1622 r. znajdowało się 47 ton srebra oraz 150 tys. złotych monet i sztabek. Do dziś w języku hiszpańskim istnieje powiedzenie „vale un Potosí”, czyli „warte fortunę”. Około 1825 r. złoża srebra uznano za wyczerpane. Turyści przyjeżdżający do Potosí mogą dziś zwiedzać wiele starych miejsc przerobu srebra. Najpiękniejsze z nich to Ingenio del Rey i Ingenio Dolores;

1548 r. – Odkrycie złóż srebra w Meksyku w okolicy El Cerro de la Bufa na ziemiach Chichimeków. Odkrywcą był Juan de Tolosa. Jeszcze tego samego roku we wrześniu zostało założone miasto Zacatecas. Srebro wywołało pierwszą na ziemi amerykańskiej gorączkę srebra. Szybko powstawały kopalnie: San Martín, Chalchihuites, Avino, Sombrerete, Fresnillo, Mazapil, and Nieves. Hiszpanie przenieśli się na północne tereny, gdzie atakowali miejscową ludność, zmuszając ją do niewolniczej pracy w kopalniach. Spowodowało to czynny opór Chichimeków, którzy atakowali transporty ze srebrem na tak zwanych srebrnych drogach. W 1550 r. Hiszpanie oficjalnie ogłosili stan wojny. Była to pierwsza ciężka wojna na terenach Meksyku, która ciągnęła się z przerwami przez kolejne 100 lat;

1555 r. – Bartolomé de Medyna, meksykański górnik, odkrył sposób otrzymywania czystego srebra z rudy za pomocą rtęci i soli. Zanieczyszczenia były rozpuszczane przez sól, a srebro tworzyło z rtęcią amalgamat. Po oczyszczeniu amalgamatu usuwano z niego i pozostawało czyste srebro. Proces był tak ważny, że Hiszpania stworzyła królewski monopol na rtęć. Służył do kontroli nad udoskonalaniem srebra i sprawiał, że rząd wiedział dokładnie, ile srebra było produkowane. Metoda była stosowana aż do końca XIX wieku. Większość srebrnych monet, które trafiły do Europy z Ameryki w okresie XVI-XVIII

wieku pochodziły właśnie ze srebra otrzymanego tą metodą;

XVII w. – Do tego czasu w Japonii złoto i srebro ceniono na równi;

XIX w. – Marynarze podczas długich wypraw umieszczali srebrne monety w beczkach z wodą i winem, by zachowały świeżość;

1749 r. – Wydobyto w Freibergu bryłę srebra o masie 72,5 kg;

1794 r. – Wybito pierwszy srebrny dolar amerykański;

1832 r. – Chile – odkrycie złóż rudy srebra w Chanarcillo;

1884 r. – Niemiecki położnik dr Crede zauważył, że łagodny roztwór srebra wkropiony do oczu noworodka zapobiega zapaleniu. Metoda ta jest stosowana do dzisiaj w szpitalach na całym świecie;

1878 r. – Kongres USA, mimo weta prezydenta, uchwalił ustawę, tzw. *Bland-Allison Act*, zobowiązującą państwo do zakupu kilku milionów dolarów srebra rocznie. Za zdeponowane srebro można było otrzymać tzw. srebrne certyfikaty, które na dłuższy czas stały się dobrą lokatą kapitału;

1890 r. – Kongres USA uchwalił Sherman Act, podwyższający kwotę obowiązkowych zakupów do 4,5 mln dolarów miesięcznie;

1893 r. – Prezydent Grover Cleveland doprowadził do anulowania Ustawy Shermana i wstrzymania zakupu srebra. Był to koniec dominacji srebra. W 1900 r. uchwalony *Gold Standard Act* sprawił, że dolar stał się walutą złotą. Obawy i lęki Amerykanów związane z wprowadzeniem waluty złotej ukazane są w powieści Lymana Franka Bauma „Czarnoksiężnik z Krainy Oz”;

1948 r. 21 grudnia – Zrzucano węgiel drzewny zaimpregnowany jodkiem srebra na przechłodzoną do -10°C chmurę stratus, mającą grubość 300 m i pokrywającą obszar około 13 km kw., zamieniając ją w kryształki lodu przy użyciu niecałych 2 g jodku srebra.

Fot. www.fotolia.com

Źródło: na podst. www.jubilarskie.info